

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №10 (44)
ЛІПЕНЬ 2016 ГОДА

СУПРАЦОЎНІЦТВА

ЕЎРОПА СТАНЕ БЛІЖЭЙ

Пагадненне аб міжнародным супрацоўніцтве падпісалі Віцебскі райвыканкам, Даўгаўпілская краявая дума і інфармацыйна-асветніцкая ўстанова «Новая Еўразія».

На прыёме ў райвыканкаме партнёраў вітаў кіраўнік Віцебскага раёна Генадзь Сабыніч. На сустрэчы было адзначана, што з кожным годам Прыдзвінскі рэгіён усё больш актыўна вядзе працу над праектамі міжнароднай тэхнічнай дапамогі, якія фінансуюцца Еўрапейскім Саюзам.

У супрацоўніцтве з абласной грамадскай арганізацыяй «Асацыяцыя наймальнікаў і прадпрымальнікаў» ажыццяўлялася рэалізацыя праекта «Падбярэзскі куфор» ў вёсцы Падбярэззе.

У рамках рэалізацыі праектаў міжнароднай тэхнічнай дапамогі, што фінансуюцца са сродкаў ЕС / ПРААН, заключана трохбаковае пагадненне аб супрацоўніцтве Віцебскага райвыканкаму з грамадскай арганізацыяй «Асацыяцыя наймальнікаў і прадпрымальнікаў" Віцебскай вобласці і інфармацыйна-асветніцкай установай «Новая Еўразія».

Ацэньваючы працу прыдзвінскіх партнёраў, а дакладней даўніх сяброў, выканаўчы дырэктар Даўгаўпілскага краявога самакіравання Ванда Кезік адзначыла маштаб пройдзенага шляху. Яна падкрэсліла, што мясцовае самакіраванне - форма ўстойлівага развіцця мясцовых супольнасцяў, і падзялілася вопытам развіцця валасных тэрыторый Даўгаўпілскага краю.

- Кожны раз, наведваючы Віцебскі раён, адкрываеш для сябе новыя гарызонты сумеснага ўзаемадзеяння, падпітваешся новымі ідэямі, выказваеш свае думкі. Што тычыцца гасцінnасці, то цяпло, якое зыходзіць ад нашых даўніх сяброў, саграває нас як мінімум да наступнай сустрэчы. Як і ў папярэднія гады, сягоння запамінальнымі былі прыёмы ва ўстановах адукацыі, насычаная культурная праграма раскрыла душу беларускага народа з яго багатай гістарычнай спадчынай, - сказала на заканчэнне выканаўчы дырэктар Даўгаўпілскага краявога самакіравання.

На далейшае плённае супрацоўніцтва разлічваe кожны з бакоў. А яно, безумоўна, вызначаецца не толькі афіцыйнымі дакументамі, але і агульначалавечымі кантактамі, якія за гэтыя гады сталі больш, чым дзелавымі.

Татьяна Диканова
«Жыццё Прыдзвіння»

СПАДЧЫНА

ПАД ВІЦЕБСКАМ АДЗНАЧЫЛІ КУПАЛЛЕ

6 ліпеня пад Віцебскам на беразе возера Сосна каля пасёлка Должа адбылося святкаванне старажытнага народнага свята Купалле.

Мерапрыемства праходзіла на тэрыторыі кавярні «Прыазёрны двор «У Ганны». Арганізаванае яно было прафкамам ААТ «Віцебская бройлерная птушкафабрыка» і адміністрацыяй Віцебскага раёна.

Каб дабрацца да месца святкавання з Віцебска пусцілі бясплатны аўтобус. На ўваходзе гасцей сустракаў народны аркестр з гармонікам і бубнам. Тут жа ў майстрых можна было набыць ужо сплецeныя вянкі. У каго хапала жадання і ўмення маглі сплесці купальскі вянок на свой густ — трохі далей стаяў воз з палявымі кветкамі, сабранымі менавіта для гэтага.

Паабапал сцежак прадавалі сувеніры, што праўда, разнастайнасць іх была не дужа вялікая, а народных рамесных вырабаў было зусім мала.

Далей наведнікаў свята чакалі розныя забаўкі: направа гульні народныя, налева — ўжо сучасныя атракцыёны. Зразумела, што ў кавярні адпачываючыя маглі і паесці, і выпіць.

На сцэне была арганізаваная неблагая канцэртная праграма «Купальская казка», якая збольшага складалася з беларускага фальклору, якія выконвалі як дарослыя, так і дзіцячыя самадзейныя калектывы.

Затым пачалося тэатралізаванае прадстаўленне «Купалле», якое было інтэрактыўным — у гульні і віктарыны на тэмы народных традыцый арганізатарам удалося ўцягнуць і гледачоў, якіх за ўдзел частавалі іржаным кісялём.

Акрамя ўдзелу ў разнастайных гульнях, арганізаваных аніматарамі, асноўнай забаўкай сабраўшыхся былі фотасэсіі ў купальскіх вянках, як сэлфі, так і з фатографамі.

А дзясятай гадзіне вечара было запаленае вялікае вогнішча. На жаль, на гэтым, можна сказаць, культурная праграма была завершаная. Ніякіх дзеяў вакол агню не было. Пачалася дыскатэка, дзе ўжо гучалі песні, не маючыя адносінаў ні да Купалля, ні да Беларусі.

Асабліва віцеблян парадавалі спакойная і нязмушаная атмасфера свята: ні табе дагляду асабістых рэчаў, ні табе рамак з металашукальнікамі. Міліцыя прысутнічала, аднак свята людзям не псавала. Прыязджаў правяраць працу сваіх падначаленых і кіраўнік Віцебскага РАУС палкоўнік міліцыі Андрэй Іваноў.

Сяржук Серабро
ННВ

КАРУПЦЫЯ

ПРИПИСКИ НА СТРОИТЕЛЬСТВЕ МОСТА

При строительстве трассы под Витебском КГК нашел серьезные приписки в филиале МСУ-5 ООО «Мостострой».

Новый мост над Двиной в поселке Руба получается красивым. Транспортная развязка на горке над ним — как смотровая площадка. Строительство началось около полутора лет назад.

Начальник отдела КГК области Анатолий Звонцов соглашается: картинка и вправду очень живописная. Большой современный мост — важная деталь в строительстве северо-западного участка обхода областного центра. Юго-западный уже сдали в эксплуатацию несколько лет назад. После завершения всех работ практически сомкнется автокольцо, которое избавит город, расположенный на перепутье международных трасс, от потока большегрузных транзитных автомобилей.

Но представитель КГК знает и не совсем приятные детали строительной «кухни». Оказывается, в то время как дорожники жаловались на недостаток финансирования, здесь, в Рубе, генподрядчик — филиал МСУ-5 ООО «Мостострой» — списал в никуда огромные суммы, выделенные из республиканского бюджета. Несуществующие затраты и завышение стоимости работ достигли 1 млн 430 тыс. рублей (14,3 млрд неденоминированных).

— Удивительно, но на протяжении 120 рабочих дней технадзор не замечал отсутствия на объекте плавучего крана. А вот документы на оплату отработанных им якобы 960 машино-часов подписали без проблем. И тем самым подарили партнеру почти миллиард деноминированных рублей. Инте-ресно, что плавучий кран в то время вообще применяться не мог: в Двине был слишком низкий уровень воды.

Экономить бюджетные деньги, судя по всему, никто не собирался и при проектировании объекта. Например, для устройства рельсовых путей были предусмотрены новые рельсы, шпалы, костыли, накладки. Для других работ — всевозможные новые металлоконструкции. Возможность использования бывших в употреблении материалов вообще не рассматривалась. Но подрядчик делал все это из того, что было под рукой. Сэкономил. Но только для себя — заказчик, как вы и догадались, опять «не заметил» такого рационализаторского подхода и оплатил стоимость новых материалов. А это еще около 5 тыс. рублей (5 млрд).

Такая же ситуация была и с опалубкой. Списывали новую — использовали свою собственную. Причем инвентарную — многоразовую.

В целом объект в Рубе планировали с размахом. Мягко говоря, не всегда обоснованным.

Комитет госконтроля области вынес предписание о внесении изменений в проект объекта. Потребовал исключить из него работы, связанные с прокладкой кабеля связи и оборудованием дополнительного места приемки информации. Это позволит сэкономить средства на сумму не менее 550 тыс. рублей (5,5 млрд). Проект уже корректируют.

Ущерб, который понесло государство в результате тандема заказчика и генподрядчика, частично компенсирован. Материалы проверки передали в правоохранительные органы.

Ожидается, что новый участок трассы в Рубе сдадут в эксплуатацию в следующем году.

Елена Бегунова
СБ Беларусь Сегодня

ЭКАЛОГІЯ

СПАСАЮТ ОТ ГИБЕЛИ ОЗЕРО

Под Витебском около 700 дачников толокой спасают от гибели озеро Домановское, которое сильно заросло. А помогает им в этом «водяная корова» — так в народе называют белого амура.

Народ пустил по кругу шапку и купил эту травоядную рыбу. В одной связке с дачниками — местные власти и ученые: помогают чем могут.

Вокруг озера Домановского — живописнейшие места. 30 лет назад их облюбовали дачники — работники витебских предприятий: телезавода, фабрики «КИМ» и мехового комбината. На берегах возникло три садоводческих товарищества «Лесное», «Приозерное», «Прибрежное». Люди вырывались сюда из города, отдыхали, купались, рыбачили... Улов, по оценке мужиков, был богатейшим! Пока вырыли колодцы и провели колонки, из озера даже брали воду для питья — такая она была чистая.

А в 2000-х годах дачники заметили: озеро превращается в болото. Купаться стало невозможно, рыбаки

(працяг на стар. 2)

ЭКАЛОГІЯ

(пачатак на стар. 1)

возвращались с трофеями куда скромнее. Забили тревогу. И услышали от специалистов печальный вердикт: степень зарастания водоема — сильная (60%).

В 2014 году райисполком на год запретил на озере любительское рыболовство. Потом продлил запрет еще на 2 года. Рыбу здесь можно будет ловить только с 21 декабря 2017 года.

Идею зарыбления озера поддержали рублем около 700 человек из всех трех садовых товариществ. Каждый скинулся по 60 тысяч, всего собрали 30 млн рублей. Вышли на рыбхоз «Свислочь» в Осиповичском районе на Могилевщине. И в октябре 2014 года в Домановское запустили 880 особей белого амура. Покупали крупного — покилограмму-полтора, чтобы «новосел» оказался не по зубам щуке, местной старожилке. Зарыбление проходило под руководством специалистов природоохранных органов. И амур принялся за «генеральную уборку» озера.

Амур в еде избирателен. Из того, что растет в Домановском, ему больше всего по вкусу элодея. А вот тростник, осока и телорез, которого на озере в избытке, любит не очень. Камыш не ест вообще. Сначала рыба уничтожает заросли мягкой подводной растительности. Потом, когда подрастает и ее излюбленных «деликатесов» становится меньше, ест менее предпочитаемые растения. И так постепенно очищает водоем. Наиболее интенсивно белый амур питается летом: за день съедает почти столько же, сколько весит сам. Взрослые особи достигают длины 120 см и веса 30 кг.

Специалисты установили, что в северо-западной и северной частях озеро очистилось на 25%, юго-восточной — на 30%. В последней части есть места, полностью свободные от растительности. С лодки они просматривались на всю глубину. Кроме того, уменьшилась прибрежная полоса из рогоза, тростника, камыша. Кое-где они и вовсе исчезли. А центр озера, где глубже всего, освободился от растительности примерно на 70%. На поверхности также стало заметно меньше ряски.

Для устойчивого мелиоративного эффекта экологи рекомендовали запустить в Домановское еще 340 крупных особей белого амура. Хорошую рыбу нашли в Лиозненском ПМС, его директор Николай Селезнев проникся миссией дачников по спасению озера, и белого амура в Витебский район привезли бесплатно. Но денег хватило только на 200 штук. И то — их взяли в долг. Теперь 36,6 млн рублей нужно вернуть.

Всего им требуется примерно 71 млн рублей. Они надеются на спонсорскую помощь организаций, добровольные пожертвования всех неравнодушных людей.

Банковские реквизиты для перечисления денежных средств: садовое товарищество «Приозерное» Витебского района, р/с 3 015 410 264 018, код банка 153 001 739, г. Минск ОАО «Белинвестбанк», дирекция по Витебской области — г. Витебск, ул. Ленина, 22/16, УНН 300 113 287.

Татьяна Матвеева
TUT.BY

КРАЯЗНАЎЦЫ

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ НОВАЙ КНІГІ

У Віцебскай абласной бібліятэцы ў межах цыкла «Краязнаўчыя сустрэчы» адбыліся вечарына, прысвечаная 30-годдзю стварэння музея «Гісторыя Заронаўскага краю», і прэзентацыя кнігі яго кіраўніка Людмілы Нікіцінай «Мой любы край, маё Заронава».

Гэтыя дзве нагоды сабралі ў галоўным кніжным храме рэгіёна мноства гасцей. І вельмі сімвалічным падалося супадзенне: імпрэза праходзіла якраз у Міжнародны дзень сяброў.

Сёння Заронаўскі музей — адзіны такі ў рэспубліцы і вядомы далёка за яе межамі. У рэгіёне ён стаў сапраўдным цэнтрам патрыятычнага выхавання, культурна-інфармацыйным комплексам, які штогод наведваюць больш за 1000 экскурсантаў з усіх куткоў краіны і замежжа. Многія, пабыўшы тут аднойчы, працяглы час не парываюць стасункі з кіраўніком гістарычнай скарбніцы Заронаўскага краю. Вяртаюцца сюды яшчэ і яшчэ, прывозяць экспанаты, якіх зараз налічваецца больш за 20000.

Наша газета неаднаразова расказвала пра гэты музей, яго станаўленне і развіццё. Нагадаем толькі, што ў ім сем экспазіцыйных залаў: этнаграфічная, гістарычная, «Настальгія, або Вяртанне ў СССР», калекцыйная, хата-чытальня, беларускай міфалогіі і «Паветка». Таксама разгорнута экспазіцыя пад адкрытым небам, прысвечаная зніклым вёскам сельсавета. «Адна б я гэта ніколі не зрабіла», — прызналася на вечарыне Людміла Нікіціна і выказала шчырую ўдзячнасць за дапамогу і падтрымку сваім аднадумцам, сябрам, аднавяскоўцам, аддзелу адукацыі, спорту і турызму, сельскаму Савету, райвыканкаму. Па яе словах, афармляць залы, ладзіць шматлікія мерапрыемствы, прымаць гасцей людзі дапамагаюць сем'ямі, у іх ліку называе Пека, Бермантаў, Іжохіных, Гушчанкаў, Іванову.

У 1996 годзе музею было прысвоена званне народны, якое пастаянна пацвярджаецца. Тады і пачалася яго рэканструкцыя, яна доўжылася 4 гады. А развіццё, папаўненне гістарычна-этнаграфічнай скарбніцы працягваецца і сёння. У музеі бурліць жыццё. На яго базе праходзяць розныя мерапрыемствы: каляндарна-абрадавыя святы, сустрэчы з цікавымі людзьмі, вечары-партрэты паважаных заронаўцаў. Студэнты філалагічнага і гістарычнага факультэтаў падчас летняй практыкі прыязджаюць за матэрыяламі для сваіх курсавых, навукоўцы едуць за фальклорам, за ўзорамі народнай творчасці.

Неацэнны падарунак да юбілею музея зрабіла сама кіраўнік — выдала кнігу «Мой любы край, маё Заронава». Па яе прызнанню, ішла да гэтага доўга, бо хацела «ўпіхнуць у выданне ўвесь музей». Багата ілюстраванае, на 150 старонках, яно стала добрым даведнікам для тых, хто цікавіцца гісторыяй і сучаснасцю Заронаўскага краю. Дарэчы, гэта не першы аўтарскі вопыт Людмілы Нікіцінай. Да гэтай кнігі свет пабачылі яшчэ дзве: «Любоў і боль майго Заронава» і «Вспомним всех поименно...»

Выдавец усіх гэтых твораў выпускнік Заронаўскай школы, сын ганаровага грамадзяніна мясцовага сельскага Савета Алег Маладзечкін, у адрас якога гучалі шчырыя словы падзякі за садзейнічанне ў праслаўленні родных мясцін. А не палюбіць іх проста немагчыма, сцвярджае Людміла Канстанцінаўна і мае рацыю. Маладзенькай настаўніцай беларускай мовы і літаратуры ўраджэнка Баранавіцкага раёна пачала ў Заронаве працоўны шлях у 1982 годзе. Тут стварыла сям'ю, выхавала сына, які пайшоў па матчынай «краязнаўчай сцежцы». Тут заслужыла павагу ад людзей, напрацавала аўтарытэт, аб чым сведчаць шматлікія ўзнагароды, пачэснае званне «Чалавек года Віцебшчыны».

Новая кніга заронаўскай краязнаўцы, несумненна, выклікае цікавасць у шырокага кола чытачоў. Яна складаецца з некалькіх раздзелаў, у якіх адлюстраваны перыяд з глыбокай старажытнасці да сённяшняга дня. Змешчаны ў выданні здымкі і копіі эксклюзіўных музейных экспанатаў і дакументаў, этымалагічны слоўнік мясцовых назваў. Шмат старонак прысвечана людзям Заронаўскага краю. Многія героі публікацый прысутнічалі на прэзентацыі, Людміла Канстанцінаўна прадставіла іх гасцям.

Ніна Сталярэнка
«Жыццё Прыдзвіння»

КРЫМІНАЛ

УГОН, РАЗБОЙНОЕ НАПАДЕНИЕ И ПРОНИКНОВЕНИЕ СО ВЗЛОМОМ

По сообщениям сетевых ресурсов правоохранителей эти все происшествия отражают криминогенную ситуацию в регионе в настоящих экономических условиях, когда трудно найти работу с достойным заработком, в спиртные напитки дёшевы и общедоступны.

24 июня в 22 часа 50 минут сотрудниками БДПС ГАИ УВД возле дома по улице Великолукский тракт задержана автомашина "Мицубиси-Каризма", под управлением находящегося в состоянии алкогольного опьянения неработающего жителя г.п. Руба 1986 года рождения, который совершил наезд на сарай. Предварительно установлено, что после распития спиртных напитков в доме хозяина автомашины неработающего жителя а.г. Ольгово 1987 года рождения, он похитил ключ от замка зажигания и совершил угон указанной автомашины. 25 июня РОСК возбуждено уголовное дело по ч. 1 ст. 214 УК.

25 июня в 5 часов в РОВД обратился неработающий 1973 года рождения, житель а.г. Ольгово, он сообщил, что в период с 2 до 3 часов неустановленные преступники, проникли в его дом, избили его и открыто похитили деньги в сумме 500 тыс. рублей и две полимерные бутылки емкостью по 0,5 литра со спиртосодержащей жидкостью. Предварительно установлено, что преступление совершили местный житель 1986 года рождения и неработающие жители Витебска 1993 и 1991 года рождения, которые задержаны. РОСК возбуждено уголовное дело по ч. 2 ст. 207 УК.

26 июня в 10 часов 15 минут в РОВД обратился неработающий 1990 года рождения, житель Витебска, что в ночь на 26 июня неустановленный преступник взломав дверной замок, проник в его хозяйственную постройку, расположенную на земельном участке в деревне Старинцы Витебского района, и совершил кражу бензопилы, бензотриммера и генератора. Ущерб 5,5 млн. рублей. РОСК возбуждено уголовное дело по ч. 1 ст. 205 УК.

По материалам управления внутренних дел Витебского облисполкома

ЗДАРЭННІ

ТРАГЕДИИ НА ВОДЕ

С установлением жаркой погоды многие предпочитают коротать свободное время где-нибудь возле озера, реки или, в крайнем случае, возле искусственного водоема. Но, к сожалению, иногда безобидный отдых у воды заканчивается трагедией.

Как рассказал председатель райорганизации Белорусского республиканского общества спасения на водах Александр Радевич, с начала этого года на реках и озерах Витебщины утонули 30 человек, из них 3 ребенка. В Витебском районе вода уже унесла две жизни.

Александр Радевич призывает купаться только в оборудованных местах. В этом году в районе таких зарегистрировано 15. Из них 13 ведомственных, два оборудованы спасательными постами. На последних — озере Сосно и водохранилище Тулово — предусмотрены кабинки для переодевания, мусорные баки, дно водоемов прочищено, в светлое время суток дежурят сотрудники ОСВОДа.

Также спасатель напоминает, что ни в коем случае нельзя прыгать в водоем с дамб, плотин, шлюзов. Не стоит заходить в воду в разгоряченном состоянии и после физических нагрузок, а также находиться в ней длительное время, поскольку это может привести к переохлаждению, судорогам и спазмам. Он призывает граждан быть предельно внимательными во время отдыха на водоемах, отказаться от употребления алкоголя и не оставлять детей без присмотра, ведь вода не прощает ошибок.

Елена Чаплева
"Жыццё Прыдзвіння"

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Ўзгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдэфануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

БЕЛАРУСКАЯ ЦЫТАДЭЛЬ

Палітыка — механізм прымусу эліты да адказнасці. Сам факт наяўнасці ў Беларусі адзінага палітыка азначае безадказнасць тых, хто надзелены правам прымаць рашэнні.

Сацыёлаг Лявада-Цэнтра Барыс Дубін яшчэ ў 2006 годзе напісаў, што задача дзяржаўнага тэлебачання — гэта спрашчэнне структуры грамадства, падаўленне разнастайнасці, выцясненне іншых, адрозных ад прапагандаваных тэлебачаннем мадэляў паводзінаў і грамадска-палітычнай думкі.

"Прастата — тая ж дурата", — кажа прымаўка. Прасцяк — гэта чалавек, які не ўсведамляе свае жыццёвыя інтарэсы і каштоўнасці. Такім чынам, яму можна навязаць чужыя. Напрыклад, інтарэсы і каштоўнасці ўлады.

На прастацэ як на падмурку стаіць так званая беларуская мадэль. «Усё ў простым, — растлумачыў дэлегатам Пятага Усебеларускага народнага сходу (5УНС) адзіны палітык (АП). — Інавацыі, IT-тэхналогіі, прыватызацыя і іншае, усё гэта зразумела, мы ўжо гэта асвоілі. Але ўсё, і наша жыццё таксама, у простым — трэба распранацца і працаваць да сёмага поту!»

Як тут ні прыгадаць тэзу прапаршчыка з савецкага анекдота: «Чаго тут думаць, трэсці трэба!»

Свет на парозе чацвёртай тэхналагічнай рэвалюцыі, а беларусам прапануецца сустрэць яе голымі і потнымі.

На думку АП, так будзе прасцей сканцэнтравацца на ключавых прыярытэтах — інвестыцыях, занятасці, экспарце, інфарматызацыі і моладзі.

Просты чалавек тэксты дакладаў на Усебеларускім народным сходзе з алоўкам у руках не вывучае, а на слых нават спецыялісту не так проста адчуць нюансы. Звернемся, напрыклад, да разбаг АП аб інвестыцыях. Асноўная навацыя інвестыцыйнай палітыкі будзе палягаць... у сумленным і адкрытым ільготным крэдытаванні ўсіх новых праектаў і праграм.

Але калі гэта так, няўжо ўсе папярэднія пяцігодкі льготнае крэдытаванне ажыццяўлялася несумленна? Ці варта пасля гэтага здзіўляцца шматмільярдным стратам як адзінаму выніку інвестыцыйнай дзейнасці чыноўнікаў.

Падобным чынам і выбудаваная «праграма развіцця, а не застою; праграма будучыні, а не мінуўшчыны; праграма дзеянняў, а не чаканняў».

Прыклад. Важным напрамкам рэгіянальнага развіцця стане стварэнне навукова-тэхналагічных паркаў у якасці пляцовак для арганізацыі вытворчасцей, заснаваных на тэхналогіях V і VI тэхналагічных укладаў.

Прадэкларавáўшы такую амбітную задачу, АП пералічыў асноўныя рэгіянальныя аб'екты будучых капітальных укладанняў. У Брэсцкай вобласці — гэта горна-абагачальны камбінат на базе радовішча «Сітніцкае» і лесапільная вытворчасць у «Івацэвічдрэве»; у Віцебскай вобласці — рэканструкцыя «Нафтана» і Аршанскага льнокамбіната. Прыкладна такі ж узровень «пляцовак» для арганізацыі высока-тэхналагічных вытворчасцяў і ў астатніх абласцях.

Жанр «Азбукі паліталогіі» прымушае мяне звярнуцца па дапамогу да Вікіпедыі.

V тэхналагічны ўклад абапіраецца на дасягненні ў галіне мікраэлектронікі, інфарматыкі, біятэхналогіі, геннай інжынерыі, новых відаў энергіі, матэрыялаў, асваення касмічнай прасторы, спадарожнікавай сувязі. У аснове VI тэхналагічнага ўкладу ляжыць канвергенцыя нана, біа, інфа і кагнітыўных тэхналогій.

Прызнаюся, зразумець, якім чынам камбінацыя вышэйпералічаных тэхналогій ужо ў бліжэйшыя пяць гадоў будзе ўкаранёная на Аршанскім ільнокамбінаце, я не здольны. Але гэта выключна мая праблема. Магчыма, таму ў мяне і не было нават найменшага шанцу апынуцца сярод дэлегатаў 5УНС.

Малако без каровы

Далейшы аналіз 5УНС немагчымы без тэарэтычнага адступлення.

Усе сістэмы праўлення дзеляцца на два тыпы: прадстаўнічыя (дэмакратычныя) і аўтакратычныя. Што тычыцца гібрыдных сістэм, дык аднясенне іх да трэцяга тыпу я лічу неправамерным, бо дэмакратычныя інстытуты яны выкарыстоўваюць у якасці шырмы для прыкрыцця свайго аўтакратычнага зместу, і не больш за тое.

У аснове першага тыпу праўлення ляжаць дагаворныя адносіны паміж дзяржавай і грамадзянамі, у аснове другога — адносіны самадзержац-падданыя.

5УНС быў створаны ў адпаведнасці з артыкулам 37 Канстытуцыі РБ (указ №164 ад 3 мая 2016 г.). Гэты артыкул прадугледжвае права грамадзян удзельнічаць у вырашэнні дзяржаўных спраў як непасрэдна, так і праз свабодна выбраных прадстаўнікоў. Непасрэдны ўдзел «забяспечваецца правядзеннем рэферэндумаў, абмеркаваннем праектаў законаў і пытанняў рэспубліканскага і мясцовага значэння».

Спасылку на закон мы знаходзім і ў дакладзе АП: «Разам мы павінны прыняць рашэнне па самых важных пытаннях развіцця беларускай дзяржавы і грамадства. Такое права нам дадзенае законам аб рэспубліканскіх і мясцовых сходах».

Адкрываем закон. У адпаведнасці з артыкулам 6, удзельнікі сходаў маюць права абмяркоўваць, уносіць прапановы, прымаць рашэнні і звяртацца з прапановамі ў дзяржаўныя органы. Пры гэтым «зварот рэспубліканскіх і мясцовых сходаў разглядаецца ў парадку, устаноўленым заканадаўствам аб зваротах грамадзян і юрыдычных асобаў».

А цяпер адкрыем рэзалюцыю 5УНС, прынятую аднагалосна 23 чэрвеня. У пункце 3 чытаем: «Даручыць дзяржаўным органам...»

На мове АП гэта называецца «прамым народаўладдзем». І не важна, што такога ўзроўню «шчырасці» Канстытуцыя не прадугледжвае. Але якое дачыненне гэта мае да жадання дэлегатаў 5УНС «па прыярытэтных для краіны напрамках <...> праз дзесяць гадоў увайсці ў лік краін-лідараў»?

Для пачатку варта правесці мяжу паміж вынаходніцтвам і інавацыяй. Вынаходніцтва — рашэнне тэхнічнай задачы. Інавацыя — стварэнне камерцыйна паспяховага прадукту на аснове вынаходніцтва. Краіны, няздольныя да інавацый, не змогуць знайсці свайго месца ў чацвёртай тэхналагічнай рэвалюцыі. Расія, на думку Грэхэмам, — адна з такіх краін. Таму не варта здзіўляцца, што Швейцарыя з насельніцтвам 7,5 мільёна чалавек экспартуе ў год у 4 разы больш высокатэхналагічных прадуктаў, чым Расія.

Без права на карэкціроўку

«Галоўная мэта — рост дабрабыту і паляпшэнне ўмоў жыцця насельніцтва на аснове ўдасканалення сацыяльна-эканамічных адносін, інавацыйнага развіцця і павышэння

(працяг на стар. 4)

ДЭНАМІНАЦЫЯ

ЧАМУ БЕЛАРУСЬ І ЗІМБАБВЭ — САМЫЯ НЕСТАБІЛЬНЫЯ КРАІНЫ

Вы ведаеце, якія самыя нестабільныя краіны ў сьвеце? Не сьпяшайцеся з адказам. Усё залежыць ад крытэрыю, паводле якога вымяраецца гэтая зьява. Калі яе ацэньваць у залежнасьці ад таго, як доўга адзін чалавек кіруе дзяржавай, то самыя стабільныя краіны — гэта Беларусь і Зімбабве. У Беларусі ўжо 22 гады нязьменна на пасадзе прэзыдэнта знаходзіцца Аляксандр Лукашэнка. У Зімбабвэ дыктатар Робэрт Мугабэ кіруе краінай ужо 36 гадоў!

Але вось калі узяць за крытэрый стабільнасьці эканамічныя, найперш, фінансавыя паказьнікі, то вымалёўваецца зусім іншая карціна. Маецца на ўвазе стабільнасьць абменнага курсу нацыянальнай валюты, нязьменнасьць цэнаў, адсутнасьць дэвальвацыі. То бок, тое, з чым людзі у звычайным жыцьці сутыкаюцца кожны дзень.

Дык вось якраз па гэтых крытэрыях Беларусь і Зімбабве — самыя нестабільныя краіны ў сьвеце. Бо за апошнія 22 гады толькі ў дзьвюх гэтых краінах адбыліся тры дэнамінацыі. Гэта значыць, што гэтыя дзяржавы зьяўляюцца ўсясьветнымі лідэрамі па інфляцыі. Бо дэнамінацыя патрэбна тады, калі інфляцыя і дэвальвацыя набываюць вялізныя маштабы. Нагадаю, што толькі за 2009-2015 гады дэвальвацыя беларускага рубля склала каля 700%.

Вось цяпер беларускія ўлады шмат разважаюць пра ўмацаваньне незалежнасьці краіны. А. Лукашэнка заявіў, што трэба падтрымліваць тых кандыдатаў у дэпутаты, якія выступаюць за незалежнасьць. Але, як вядома, адным з важнейшых элемэнтаў незалежнай дзяржавы зьяўляюцца грошы. Калі моцная нацыянальная валюта, да яе ёсьць давер грамадзян, то і моцная дзяржава, незалежнасьці нішто не пагражае.

А ці давярае насельніцтва Беларусі нацыянальнай валюце? Паводле сацыялягічнага апытаньня НІСЭПД у сакавіку 2016 году, беларускаму рублю давярала толькі 20,6% (даляру — 52,7%). 85% банкаўскіх укладаў насельніцтва Беларусі — у замежнай валюце. Народ ня верыць важнейшаму інстытуту нацыянальнай дзяржавы — беларускаму рублю. Улады ўжо шмат гадоў вядуць барацьбу супраць даляryзацыі эканомікі, але беспасьпяхова.

Такім чынам беларускай незалежнасьці пагражае ня толькі, а можа і ня столькі слабая нацыянальная сьвядомасьць беларусаў, колькі слабая нацыянальная валюта. За чвэрць стагодзьдзя Беларусь ня здолела стварыць надзейную эканамічную, фінансавую аснову дзяржаўнасьці. І гэта ёсьць фундамэнтальная праблема, якая цягне за сабой масавую міграцыю, адмоўна уплывае на такія каштоўнасьці, як патрыятызм, гонар за дзяржаву і інш.

Але вернемся да дэнамінацыі. Магчыма, і сапраўды існуе жорсткая заканамернасьць: чым даўжэйшы час на чале дзяржавы стаіць адзін чалавек, тым большая там інфляцыя. І ў якасьці ілюстрацыі яшчэ раз пра гэтую дзівосную краіну — Зімбабвэ. Некалі квітнеючая афрыканская дзяржава заведзеная сваім лідэрам Робэртам Мугабэ, які доўга будуе сацыялізм, да ручкі. У 2009 г. інфляцыя там склала 321 000 000%! Р. Мугабэ знаходзіцца ва ўладзе з 1980 г., яму ўжо 92 гады, але сыходзіць на пакой, адмовіцца ад статусу ўсемагутнага дыктатара ён не зьбіраецца, чапляецца за ўладу рукамі і нагамі. Каб жа ж гэта не была і беларуская будучыня.

Валер Карбалевіч
"Радыё Свабода"

АДЗІНЫ ПАЛІТЫК

ЛУКАШЕНКО ПЕРЕСТАЕТ БЫТЬ «БАТЬКОЙ»

Государство становится для белорусов все более чужим, а бессменный президент теряет ореол народного вождя. Такие выводы можно сделать из июньского национального опроса НИСЭПИ.

При этом наши граждане демонстрируют удивительную способность адаптироваться к ухудшению жизни. Хотя отечественная экономика продолжает падать, доля считающих, что она в кризисе, уменьшилась с 87,8% в марте до 81% в июне. В целом за квартал экономическое самочувствие белорусов, по заключению НИСЭПИ, даже несколько улучшилось.

В бравурную риторику не верят

Интересно, что и электоральный рейтинг Александра Лукашенко за это время слегка подрос — с 27,3% до 29,5%. Разница, правда, в пределах статистической погрешности, да и рейтинг доверия за квартал сполз с 41,7% до 38,6%, но во всяком случае, как видим, весенний указ о повышении пенсионного возраста, вопреки прогнозам аналитиков, эти личные показатели официального лидера отнюдь не обрушил…

Хотя в целом руководителя страны цифры НИСЭПИ вряд ли обрадуют. Как видим, вопреки заявлениям Лукашенко, что никакого кризиса у нас нет, подавляющее большинство соотечественников уверены: есть, есть. Более того, 42,3% называют главным виновником кризиса именно президента (вот она, расплата за режим личной власти).

Довольно критично восприняла масса и бравурные тезисы, прозвучавшие в апрельском послании главы государства народу и парламенту. Например, 55,8% не согласились с заявлением, что «все необходимые решения для развития экономики власть уже приняла, их просто нужно реализовать» (согласились лишь 31,1%). Не особо верят белорусы и в то, что «в основе государственной политики лежит забота о человеке», и в способность президента победить коррупцию, и в прочую казенную риторику.

Глаза электората давно потухли

Самый же показательный тренд, на мой взгляд, заключается в том, что рядовые белорусы разочаровываются в Лукашенко как выразителе их интересов, а построенную им систему воспринимают все более отчужденно.

Сегодня 54,4% считают, что глава государства прежде всего опирается на президентскую вертикаль (десять лет назад так считали 37%), 32,1% — что он опирается в первую очередь на государственных чиновников (десять лет назад этого мнения придерживались 20,5%).

За это же время заметно снизились доли тех, кто полагает, что президент прежде всего опирается на культурную и научную элиту (с 8,3% до 4,4%), на пенсионеров (с 41,4% до 21,8%), на жителей села (с 30,2% до 11,5%), на простых людей (с 34,2% до 8,2%).

С этими цифрами коррелирует и такой тренд: только менее 30% согласились в июне, что нынешнее белорусское государство — «это мое государство, оно защищает мои интересы», при том что еще год назад так полагали 41,2%.

В общем, хотя в целом патерналистские настроения в нашем обществе остаются довольно сильными, социология показывает, что простой белорус перестает смотреть на Лукашенко как на заботливого «батьку», а видит правителя, выстроившего мощную бюрократическую систему, которая обеспечивает ему удержание власти.

На этом фоне особенно нелепым и анахроничным кажется недавнее Всебелорусское собрание, при помощи которого неуклюже пытались поддержать мифологему народного президента.

Даже по официозным теле- и фотоотчетам последнего времени видно, сколь искусственным, имитационным стало общение главы государства с согражданами. Два с лишним десятилетия назад, в период борьбы за президентство и в начале правления Лукашенко действительно вживую контактировал с массой, умело заводил ее популистской риторикой, получал реальную энергетику поддержки. Сейчас он банально витийствует перед молчаливыми кучками отобранных представителей того или иного трудового коллектива, на лицах которых — равнодушие, напряжение, скука, но нет и следа восхищения. Глаза электората давно не горят.

Да, и явная ложь не проходит. Почти 59% не разделяют заявление официального лидера, что «твердое большинство нашего населения согласно с повышением пенсионного возраста» (согласились с этим утверждением только 15,1%).

Политическая система работает без народа

Несколько радующих цифр найдут для себя в свежем отчете НИСЭПИ оппозиционеры. Например, за полгода с 50,9% до 57% возросло число тех, кто считает, что в целом положение вещей в нашей стране развивается в неправильном направлении. 65,5% выступают за изменение нынешнего положения (за сохранение — только 25,2%). При этом несколько выросла доля сторонников перемен через уличные протесты, а рейтинг оппозиционных политических партий вообще подскочил с 11,3% в марте до 21,3%.

Но при этом важно понимать, какого рода перемен хотят белорусы. Вопросы демократии, так волнующие политическую оппозицию, у массы далеко не в приоритетах. Не греет и перспектива мучительных реформ (хотя без этой ломки, латанием анахроничной «белорусской модели развития» ничего не поправишь). Многие хотели бы, грубо говоря, заполучить более заботливого, щедрее наделяющего благами «батьку»…

Наверное, честолюбивому руководителю досадно, что народная любовь увяла, но по большому счету шестеренки системы исправно крутятся и без этой любви.

(скарочана)

Александр Класковский
naviny.by

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

(пачатак на стар. 3)

канкурэнтаздольнасці нацыянальнай эканомікі». Гэтую выдатную цытату я запазычыў з рэзалюцыі 4УНС.

Прайшло пяць гадоў. 2,5 тысячы дэлегатаў, якія «канкрэтнымі справамі заслужылі аўтарытэт сярод грамадзян», абмяркоўваюць Асноўныя палажэнні праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця РБ на 2016–2020 гады. Дакумент адкрываецца раздзелам «Вынікі пяцігодкі. Нашы дасягненні». Прыводжу першы абзац: «Галоўны вынік чацвёртай пяцігодкі (2011–2015 гады) — захаванне палітычнай стабільнасці, устойлівасці эканомікі і сацыяльнай абароны насельніцтва».

Прыведзены мною абзац з Асноўната палажэння пяцігодкі перавандраваў у Рэзалюцыю 5УНС. Планавалі рост дабрабыту і паляпшэнне ўмоў жыцця насельніцтва, а зрабілі справаздачу за стабільнасць і ўстойлівасць. Гэтакі погляд на Беларусь як на Ваньку-ўстаньку. Яе спрабуюць нахіліць і з Захаду, і з Усходу, а яна застаецца стабільнай і ўстойлівай, і пры гэтым умудраецца імкліва паляпшаць індэкс чалавечага развіцця: з 68-га месца ў 2000 годзе перасунуцца на 50-е ў 2015-м.

Аднак у спісе краін па ВУП па парытэце пакупніцкай здольнасці на душу насельніцтва Беларусь па выніках 2015 года апынулася на 66-м месцы. Разыходжанне з індэксам чалавечага развіцця склала 16 адзінак. Не ў каня атрымаўся корм. Адукаваных людзей — лішак, а з інавацыямі суцэльныя праблемы.

Патрабаваць з трыбуны 5УНС ад урада і перавікалі «эфектыўна асвойваць новыя тэхналогіі і метады працы», зразумела, можна. Але пакуль асновай беларускай стабільнасці застаецца прынцып нязменнасці ўлады, адстаўванне ад краін-лідараў будзе павялічвацца.

Крыху міжнароднай статыстыкі. Калі ў 1950-х гадах 35 кабінетаў міністраў у дэмакратычных краінах атрымалі перамогу на перавыбарах, а 37 — прайгралі, то ў 1990-х гадах былі перавыбраны ўсяго 11 кабінетаў міністраў, а 46 пацярпелі паразу. Больш свежых дадзеных я не маю, але не даводзіцца сумнявацца ў тым, што фінансавы крызіс 2008 года паскорыў ратацыю палітычных элітаў у Еўропе. І ў гэтым залог развіцця.

Беларуская мадэль механізму карэкціроўкі курсу не ўтрымлівае, што і пацвердзіў сам факт правядзення 5УНС. Асобныя кідкія лозунгі не павінны ўводзіць у зман, бо сказана: «Беларусь сёння — цытадэль традыцыйнай культуры і маралі. Так будзе заўсёды». Але традыцыйная культура і мараль — гэта якраз тое, што супрацьстаіць мадэрну, г.зн. развіццю, эвалюцыйнаму развіццю, між іншым.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
«Новы час»

ПАЛАТАЧНАЯ КАМПАНІЯ

ПАЛІТЫЧНАГА ПЛЮРАЛІЗМУ НЕ ПАБОЛЕЛА

Незалежныя назіральнікі падвялі вынікі аднаго з ключавых этапаў бягучай парламенцкай кампаніі, вынікі якога істотна ўплываюць на ацэнку выбараў. Важна, што аналіз фармавання ТВК і АВК эксперты праводзілі з улікам анансаваных Цэнтрвыбаркамам новых падыходаў, якія павінны былі прымяняцца адказнымі за гэты працэс мясцовымі выканаўча-распарадчымі органамі.

Пра тое, чым вызначыўся дадзены этап, распавядаюць каардынатары кампаніі "Праваабаронцы за свабодныя выбары" Валянцін Стэфановіч (ПЦ "Вясна") і Алег Гулак (Беларускі Хельсінкскі камітэт).

У справаздачы па выніках назірання за фармаваннем ТВК і АВК эксперты кампаніі кажуць пра генеральныя тэндэнцыі, якія прасочваюцца на дадзеным этапе, і аналізуюць, ці спрыялі рэальна новыя практыкі, абвешчаныя ЦВК, палітычнаму плюралізму выбарчага працэсу. Адзначаецца таксама, што пры абмеркаванні характарыстык прэтэндэнтаў у склад выбаркамаў перавага аддавалася прадстаўнікам праўладных палітычных партый і грамадскіх аб'яднанняў. Пры гэтым падкрэсліваецца, што адсутнасць у заканадаўстве дакладных крытэраў для прэтэндэнтаў робіць магчымым выбарны падыход пры іх адборы. Такім чынам, эксперты канстатуюць, што Пастанова ЦВК № 18, паводле якой, у тым ліку, на абмеркаванне выносіцца пытанне пра дзелавыя і палітычныя якасці прэтэндэнтаў у склад камісій, на практыцы не паспрыяла большаму палітычнаму плюралізму пры фармаванні ТВК і АВК.

Прыводзячы статыстыку, аналітыкі адзначаюць, што доля прадстаўнікоў палітычных партый у складзе ТВК і АВК застаецца нязначнай (24,2% і 13,6% адпаведна) у параўнанні з доляй прадстаўнікоў грамадскіх аб'яднанняў (51% і 54,3% адпаведна).

Асноўнымі арганізатарамі выбараў, як і раней, з'яўляюцца прадстаўнікі пяці найбуйнейшых праўладных грамадскіх аб'яднанняў – Белая Русь, БРСМ, Беларускі саюз жанчын, Беларускае грамадскае аб'яднанне ветэранаў, ФПБ. Сумарная доля іх прадстаўнікоў у складзе ТВК і АВК склала 40% і 42,3 % адпаведна).

"Традыцыйна нізкім" называюць назіральнікі працэнт праходнасці ў склад камісій прадстаўнікоў апазіцыйных партыяў – 31,2 % ад вылучаных у ТВК і 19,4% - у АВК.

ПЦ "Вясна"

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 17.07.2016 у 17.10
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.